

Aldri alene

Lesetekster: 1. Mos 1, 1-5 og Apg 2, 1-11

Evangelietekst: **Johannes-evangeliet kapittel 14, vers 15-21**

Forberedelse:

Les alle tre tekstene høyt sammen. Les så evangelieteksten stille hver for dere. Ta en runde og nevnting dere la spesielt merke til, noe som gjorde spesielt inntrykk.

Spørsmål til samtale:

- Hva er den røde tråden i de tre tekstene denne søndagen?
- Hva slags tradisjoner har dere for feiring av pinse?
- Mange opplever at pinsen er mindre tilgjengelig enn de to andre høytidene, jul og påske. Hva kan det komme av?
- Hva betyr pinsen for deres tro?
- Snakk om pinsens innhold ut fra ordene: Aldri alene.
- Forsøk å lage en oppsummering av Åndens virke ut fra dagens tekster.

Bønn:

Hellige Gud, du som har utøst din Ånd, takk at du alltid er nær oss. La oss få merke ditt øye som ser oss, din hånd som holder oss, ditt hjerte som elsker oss, ditt nærvær som omslutter oss. Fyll oss med din Ånd så vi kan bli til velsignelse for andre. Gjør vår kjærighet levende og sterk. Amen

Sammendrag:

Selv om Den hellige ånd er usynlig, så er resultatet av det Den hellige ånd gjør synlig. Den hellige ånd gjør Jesus synlig for alle som våger å se..

- *Den hellige ånd er **Sannhetens** ånd som Gud har gitt for å vise oss sannheten om Jesus og om oss selv. Det er først da vi kan skjønne at vi trenger Jesus og hans tilgivelse.*
  - *Den hellige ånd er **Kjærlighetens** ånd som gjør oss i stand til å elske. Den minner oss om hvor høyt vi er elsket av Gud og trøster våre urolige hjerter.*
  - *Den hellige ånd er **Fellesskapets** ånd som minner oss om at vi er aldri alene. Vi er ikke foreldreløse barn. For Ånden vil alltid søke å gjenforene oss med Gud som leter etter sine bortkomne barn med en usvikelig kjærlighet og som ikke hviler før han finner oss. Og når han finner oss, så holder han oss så inderlig nær at vi kan høre hvordan hjertet hans banker for oss: «Mitt barn, mitt barn, som jeg elsker deg.»*
-

For de som ønsker å dykke dypere i tematikken, her følger hele Olavs preken:

Den «hemmelige» ånd?

Det skjer omtrent hver vår på denne tiden. Like sikkert som lysere netter og varmere temperatur, like sikkert som pollensesong og båtpuss, like sikkert er det, at akkurat i disse dager blir en journalist sendt ut på byens gater for å spørre folk om hvorfor vi feirer pinse. Og oppslagene som følger i media forteller nesten alltid det samme: Kirkens tredje høytid, pinsen, vet folk nesten ingenting om. Den er uforståelig og ukjent for de fleste.

Hvorfor er det sånn? Er det, fordi pinsens hovedperson, Den hellige ånd, er vanskelig å få tak på?

Den hellige ånd er usynlig, men den gjør Jesus synlig for alle som våger å se.

Forfatteren Unni Lindell har (i boken «Jesus gikk på vannet, fordi han ikke ville bli våt på beina») spurt en del barn om hvem de tror Den hellige ånd er, og fått mange festlige svar. Her er et lite utvalg:

- Stian (8 år): Gud, Jesus og Den hellige ånd er egentlig én og samme person. Det er ikke så lett å forstå. Ingen av dem forstår det selv engang.
- Erik (7 år): Den hellige ånd er egentlig bikkja til Gud, men poff! Så kan vi verken se eller høre noen av dem.
- Liv Emilie (6 år): Den hellige ånd er et gjennomskiktig spøkelse.
- Karina (6 år): Den hellige ånd er lillebroren til Jesus og Maria.
- Runar (8): Den hellige ånd er egentlig Jesus som har kledd seg ut.

Vi kan smile av barns tanker, men også for voksne er Den hellige ånd vanskelig å forstå. Vanskelig å gripe. Den kunne like gjerne vært kalt «Den hemmelige ånd» som noen av mine konfirmanter foreslo,

for den er kanskje det mest anonyme og usynlige som finnes. Derfor har kirken alltid slitt med å forklare Den hellige ånd. Og kanskje er det ikke så rart at noen utenfor kirken har hevdet at den slett ikke finnes. For «verden ser ham ikke og kjenner ham ikke,» som Jesus sa (Joh 14:17).

Men selv om Den hellige ånd er anonym og usynlig, så er resultatet av det Den hellige ånd gjør svært synlig. Rundt omkring på hele jordkloden sier stadig nye mennesker ja til Jesus og åpner livene sine for Gud. Det lar seg ikke gjøre å forklare at sånt skjer, hvis vi ikke regner med Den hellige ånd. Den hellige ånd er usynlig, men den gjør Jesus synlig for alle som våger å se.

Hvordan kan vi erfare Den hellige ånd? På mange måter. Jeg har tenkt å trekke frem tre i dag: Den hellige ånd er Sannhetens Ånd, Kjærlighetens Ånd, og Fellesskapets Ånd. La oss ta de i tur og orden.

Sannhetens Ånd

For det første: Den Hellige Ånd er sannheten Ånd.

Jeg hørte for noen år siden et morsomt innslag på radioen. Det var en komiker som ringte til sentralbordet i Oslo kommune og sa:

- «Jeg vil snakke med en som kan si meg sannheten.»
- «Ææh, hvilken etat skal du ha tak i?», spurte sentralborddama.
- «Nei, det er det samme», svarte komikeren, «bare det er en som kan si meg sannheten».
- «Sannheten om hva da?», spurte dama.
- «Ikke om noe spesielt. Bare rett og slett sannheten..».

Da visste ikke den stakkars sentralborddama hva hun skulle si, men til slutt kom det ganske forsiktig:

- «Jeg tror det er best du ringer til Kirkerådet.»

*«Den store sannheten», sa hun,
«dreier seg om to ting. For det
første: Hvem er Jesus? Og for det
andre: Hvem er du?»*

Det var jo egentlig et ganske godt, synes jeg. Hun visste at kommunen nok kunne si sannheten om trikken, barnehager, sykehjemsplasser og sånn, men ikke om «sannheten i seg selv». Derfor henviste hun til kirka. Og komikeren gjorde som hun sa, og ringte til Kirkerådet og stilte det samme spørsmålet:

- «Unnskyld, kan du fortelle meg sannheten?»

Og den damen som tok telefonen i Kirkerådet skulle jeg gjerne likt å møte, for hun svarte helt fabelaktig, synes jeg, helt uten betenkningstid.

- «Den store sannheten», sa hun, «dreier seg om to ting. For det første: Hvem er Jesus? Og for det andre: Hvem er du?»

Den Hellige Ånd er sannhetens Ånd som Gud har gitt oss for å vise oss sannheten om Jesus og sannheten om oss selv. Det kan oppleves ganske smertefullt å lære sannheten om meg selv. Å se meg

selv i speilet og innrømme mine feilsteg og mangler er ikke behagelig. Men samtidig er det helt nødvendig, for det er bare da jeg skjønner at jeg trenger Jesus, at han er den eneste som kan gi meg tilgivelse og nytt liv...

For det er sannheten om Jesus, at han er kommet for å hjelpe den som ingenting har: «Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham.» (Joh 3:17)

Kjærlighetens Ånd

Den hellige ånd er Sannhetens Ånd. Den er det første. Og så Den hellige ånd er Kjærlighetens Ånd.

Jeg spurte en gang en eldre prest om hvordan han forklarte for sine konfirmanter hva Den hellige ånd er for noe. Da gikk han bort til en tavle, tok opp et kritt og skrev tre ord: «Jeg elsker deg».

Jeg skjønte ingenting. Så sa han: «Så lenge disse ordene bare står på tavla, så er de døde og uten betydning. Men i det øyeblikk en mann eller kvinne hvisker dem til den de elsker, da er det kommet ånd (og liv) i dem!»

Ånden minner oss om hvor høyt vi er elsket av Gud og trøster våre urolige hjerter.

Den hellige ånd er Kjærlighetens Ånd. Den er en kraft fra Gud som gjør oss i stand til å elske. Kjærlighet er aldri noe som kan påtvinges utenfra. Vi kan nok tvinges til å holde et sett med lover, men aldri til å elske. Kjærligheten kan bare fødes, og når Ånden tar bolig i hjertene våre er det akkurat det som skjer. Ånden minner oss om hvor høyt vi er elsket av Gud og trøster våre urolige hjerter.

Da begynner vår kjærlighet å spire. Av Guds kjærlighet i oss, vokser det frem engasjement og omsorg for våre brødre og søstre i verden. Vokser et ønske om å dele våre goder og gi videre den kjærlighet vi selv har fått. Jesus ba jo sine venner om «å elske hverandre som jeg har elsket dere» (Joh 15:12). Når vi lar Ånden fylle oss og inspirere oss til tjeneste for andre, da holder vi Jesu bud.

Fellesskapets Ånd

Den hellige ånd er Sannhetens Ånd. Den hellige ånd er Kjærlighetens Ånd. Og for det tredje; Den hellige ånd er Fellesskapets Ånd.

Som gutt leste jeg boka «Barna fra fjellgården» (av Laura Fitinghoff). Det er historien om en søskenflokk fra en avsides gård. Jeg husker jeg lå under dyna, leste og grein. Både faren og moren til barna dør, og så legger barna ut på vandring over ville skauen for å komme til fram folk. De overnatter ute under ei brei gran, varmer seg på den ene geita de har tatt med og får med nød og neppe til et lite bål med de siste av de våte fyrstikkene. Vel nede i neste bygd går de fra gård til gård og setter igjen den ene etter den andre av søsknene til alle har fått husrom, men ikke nødvendigvis hjerterom.

Slik kunne det gå med foreldreløse barn her i Norden for mindre enn hundre år siden. Men, slik lover Jesus, skal det ikke gå med Guds familie: «Jeg lar dere ikke bli igjen som foreldreløse barn. Jeg kommer til dere.» (Joh 14:18). I stedet sender han oss Den hellige ånd som inviterer oss inn i det gode og levende fellesskapet han selv har som Sønn av sin Far.

Ethvert menneske har en gang vært i sin far og sin mor. Og gjennom hele livet lever foreldrene i sitt barn, både rent fysisk, i genene og ikke minst i barnets indre, i tanker og følelser. Mye livsenergi går med til å sortere riktig mellom vårt eget liv og våre foreldres liv i oss.

Ånden vil alltid søke å gjenforene deg med Gud som elsker deg.

På samme måte har også ethvert menneske sin opprinnelse i Gud, og Gud lever i hvert menneske, i det minste som et fjernt minne eller en vag drøm. For mange går mye livsenergi med til å holde Gud på avstand for å kunne leve uavhengig av ham.

Det gode livet som *frie* barn kan først utfolde seg, når forholdet til foreldrene er forløst og forsont. Slik vil også et fornyet forhold til Gud, vår Far, gi livet den dype trygghet alle mennesker lengter etter. Det er dette ubrytelige båndet mellom Gud og oss Jesus kom for å knytte: «Den dagen skal dere skjønne at jeg er i min Far, og at dere er i meg og jeg i dere.»

Den hellige ånd er Fellesskapets Ånd. Den minner oss om at Gud er vår Far, Jesus er vår bror og alle kristne er våre søsken. Dette er vår familie. Her hører vi hjemme. Du er aldri alene. For Ånden vil alltid søke å gjenforene deg med Gud som elsker deg.

La meg illustrere hva jeg mener med en liten opplevelse jeg hadde.

En mors kjærlighet

For noen år siden lå jeg i enden av lang strand og solte meg. Sola stekte varmt på en av sommerens varmeste dager. Noen barn lekte ute i vannet, noen ungdommer hadde stupekonkuranse, mens de voksne lå tett i tett og sugde til seg solstrålene. Det var en deilig dag.

Da ble jeg oppmerksom på en lyd som skilte seg ut fra latteren. Lyden kom nærmere, og snart kunne jeg høre noen svake snufs og undertrykt gråt.

Jeg tittet opp. Noen meter bortenfor kom ei lita jente stabbende. Hun kunne knapt ha fylt to. Hun gikk langsomt og planløst med bøyd hode, og det var lett å se at hun hadde grått en stund.

Jeg så meg omkring. Ingen andre så ut til å legge merke til henne. Hun hadde allerede passert meg og var på vei mot der stranda gikk over i stein og klipper.

- «Hei», sa jeg og satte meg på huk foran henne. «Hva heter du?»

Hun svarte ikke. Hun så ikke på meg, men stanset og så sjenert på magen sin.

- «Jeg heter Olav», sa jeg. «Hva heter du?»

Fremdeles ikke noe svar. Jeg tittet rundt meg på stranda. Menneskene fortsatte å bade, leke og bråke. Det så ikke ut som noen brydde seg om denne vesle jenta.

- «Kom» sa jeg til slutt. «Vi går og leter etter foreldrene dine.»

Jeg tok henne i armene. Det vesle hjertet hennes dunket hardt i brystet hennes, men hun gjorde ingen motstand. Så begynte vi å gå langs stranda. Nå og da stoppet vi og spurte om noen kjente henne eller hadde sett noen som lette etter henne. Alle ristet på hodet.

Gud leter etter alle sine bortkomne barn med en usvikelig kjærlighet og hviler ikke før han finner oss.

Vi fortsatte. 10 minutter. 20 minutter. 30 minutter. Ennå ingen foreldre å se. Var det i det hele tatt noen som savnet henne? Håpløsheten grep meg.

Da hørte jeg raske skritt bak meg og en stemme som ropte: «Sara, Sara.» Jeg snudde meg og der stod moren til jenta. Og jeg lover deg ingen skuespiller i verden kunne etterlignet ansiktsuttrykket hennes. De tårevåte øynene gjenspeilte mer enn en times angstfylt leting. Panikken brant fremdeles i blikket. Samtidig var det fylt av enorm lettelse og glede.

Og den lille jenta våknet fra sin triste dvale. Øynene lyste av opp. Hun strakte sine små hender mot moren og de krøp inntil hverandre, så tett som det bare var mulig å komme.

Og siden har tenkt: Er det ikke akkurat slik Gud er? Gud leter etter alle sine bortkomne barn med en usvikelig kjærlighet og hviler ikke før han finner oss. Og når han finner oss, så holder han oss så inderlig nær at vi kan høre hvordan hjertet hans banker for oss: «Mitt barn, mitt barn, som jeg elsker deg.»

Vi er ikke foreldreløse barn.

Vi er aldri alene.

Det er pinsens evangelium.